

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSG:

Szobotka Gusztáv ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is

NYILTTERBEN

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezeketől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

A tófenéki földek bérbeadása.

Órgróf Pallavicini Sándor és bérlői között a kurcaréti és tófenéki földekre vonatkozó szerződések ez év szept. 30-ik napjával lejárván, a község által megvett földterületek fölötti rendelkezés a község által megbízott bizottság hatásköréhez tartozott.

A kurcaréti földek azon része, mely bérbeadandó volt, már rég ki lett adva, az eredményt közöltük annak idején. A tófenéki földek tekintetében a bizottság azon javaslattal állott a közgyűlés elé, hogy e földek egy része 1 holdas parcellákban évről-évre fele részben vetemény, fele részben buza alá adassék bérbe. A javaslat tételénél a bizottságot kettős cél vezérelte: első sorban hitte és reménylette, hogy a váltás-pénztár e száz néhány hold föld után közel 2000 frtot veend be évenként, másrészt utat, módot akart nyújtani egyeseknek, illetve a község lakóinak, hogy vetemény alá a község közvetlen közelében jutányos áron, illetve haszonbér mellett, földet bérelhessenek, a volt vetemény földeket pedig kitűnő buza termés reményében szegényebb sorsu egyének is évről-évre haszonbérrelhessék.

A jelzett földek haszonbérbe adása részben megtörtént az eredmény nem oly nagy, mint egyesek hitték, ámde az elért évi haszonbér még mindig elég nagy, és hogy nem oly magasak az évi bérösszegek mint egyesek hitték, okát leli azon körül-

ményben, hogy a népnek nem igen volt pénze egy évi haszonbért előre fizetni, másrészt pedig a buza alá bérbe adandó földek ez évben is buzát termeltek.

Az ugynevezett „Sziget“ is bérbe lett egy évre adva buza alá, ezen terület ez évben knkoricával volt megmunkálva, ámde ezen föld jövőben nem lesz kiadandó és így kisebb kínálat mellett a kereslet fokozottabb és így az évi haszonbér a kiadandó földnél magasabb leend.

Bérbe adatott ez évben a jelzett földekből ca. 127—1200 □° hold föld 1828 frt 10 krért és így átlag 1200 □° hold haszonbére 14 frt 40 krt tesz ki, mely összeghez, ha az időközi kamatozat 6%-al hozzáadjuk, majdnem 15 frtért kelt el holdja e földeknek.

Mint illetékes helyről értesülünk e ca. 127 hold területben igen sok kiaknázott, (kikubikolt) föld van, van meglehetősen mennyiségű kaszálló is, de a vetemény és buza alá haszonbérbe adott földek még most tulajdonoson kiéltek.

A község és illetve a váltás bizottság meglehet elégedve az elért eredménnyel, mert 85 frtért vett földet ca. 15 frttal bérbe adván, a föld vételára és összes időközi közterheit már 7—8 év alatt kifizetve leendnek.

A jövő bizonytalan és Isten kezében van, de az eddigiek után itélve a regále megváltása, a tófenéki és kurcaréti földek megvétele Mindszent község jövő boldogságának alapkövét képezik.

Örömmel vettük a hirt, hogy a váltásügyi bizottság a 225,000 frtos kölcsön 6-ik részletét is elküldte a hitelező banknak és így 42,000 frtot haladó összeg lett tőke és kamatokban lefizetve és a váltás-pénztár az összes illetek, százalékok és közterhek, község iránti kötelezettségek fizetése és teljesítése után még mindig 10,000 frtot haladó összeg fölött rendelkezik, pedig ez év azért is rendkívül terhes volt, mert a régi szerződések óvópénzei lettek az utolsó 1/2 évi haszonbérbe betudva, az új szerződések után fizetendő óvópénzek pedig nem lettek kellő időben a bérlők által lefizetve, van fűbér hátralék és a község mint erkölcsi testületnél is van a váltás-pénztárnak pénze, eltekintve attól, hogy a váltásügyi bizottság nem aknáta ki legkevésbé sem a helyzetet, sőt azt tenni nem szándékozott nem is szándékozik. A kölcsön évi törlesztése a község korcsmáltási váltás összegé, adók, egyenérték és összes kiadások mintegy 16—18,000 frtot igényelnek, a bevétel mintegy 22—24,000 frt és így évenként 6—8000 frt maradt tiszta haszon.

Adózott-e a község elismeréssel, köszönettel első sorban Órgróf Pallavicini Sándor eladónak; másodsorban az adásvételt keresztül vitt bizottságnak, a kölcsönt kieszköző és az óriási vagyont ünetlenül éveken át kezelőknek?

Nem!

volna annyira bomlott. Még a nagy, virágos selem kendőjét is levetette a válláról, hogy annál vigabban, annál könnyebben forduljon, perdüljön.

— Huzzad, Zsiga, — megadom az árát! — kiabál fene jókedvében a híres Darázs gyerek.

S Zsiga huzta; huzta vigan, huzta szilajon, s huzta keservesen, bánatosan.

Mig a szép menyecske kacérkodott, táncolt, sugdosódott, addig a férj uram, a jó Csupor István, ugyancsak hajtogatta a kancsókat, köszöntvén tiszta szívből, hol a házigazdára, hol a fiára, hol annak jövődöbeli feleségére, a takaros Terka leányzóra. Addig-addig köszöntgette őket, míg biz ő kelme, mi türes-tagadás: fölöntött a garatra.

A menyecske észre vévén férje urának szomorú állapotját, de különben is már a hajnal közeledett, — egy bizalmas szót sugott táncosa fülébe és oda szaladt Csupor uramhoz, csalogatva azt hazafelé tyukkal, kalácsesal.

Használt a szép szó; Csupor uram felcihelődvén, hites társa támogatása mellett szép csendesen hazafelé ballagott.

Minden nagyobb baj nélkül értek haza. A szép menyecske sürgött-forgott és meleg dunyhák közzé tektette le mámoros férje urát, hogy aludjék jól, békességben.

Mikor mindezt megcselekedte, belenyúlt a tulipános ládjába, kiszedvén onnét egy szép summa pénzt, eltávozott hazulról, hogy annál csendesebb legyen a ház tájéka s annál nyugodtabb a férj álma.

TARCZA.

János az oka!

Mindennek a János az oka! János meg a szerelem!

Mert ha János szerelmes nem lett volna, akkor . . . .

De ne vágjunk a dolog elébe.

Hogy is volt csak?!

Csuri Péter uramnak szép szál legény fia, János, azt találta mondani egyszer nagy elkeseredetten, hogy:

— Meghalok, apám uram!

— Aztán mért halnál már meg te boldog? — kérdé az öreg, atyai jóindulattal.

— Hát tudja, azért mert . . . .

— Nyögd ki no, ne kinlódj, mint a kerge birka. Néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát. Beszélj, vagy mindjárt itt hagylak, mint sz. Pál az oláhokat, — nem bánom aztán ha megpukkandsz is.

Ilyetén biztatásra már csak színt kell vállalni, — gondolá magában János — s hozzá fohászodott a beszédhez.

— Meg ne haragudjék édes apám uram, lelkem, biz én szerelmes vagyok.

— Tyűh, a ki áldója van, nagy sor az te, gyerek! No de csak elő szaporán azzal a mondókával; hát aztán kire vetete kend a szemét? Gondolom, hogy csak tisztesség lesz a házamra s nem kiabálnak ki a világ csufjára?!

— Már miért kiabálnának ki, — azért mert szerelmes vagyok? Hát kend külön legény volt mikor . . . .

— No, csak ne szaporítsd a szót, hanem mond, hogy ki az a fehér cseléd, a kiért megakarsz halni?

— Hát Kiss Ádám uramnak a Terka leánya, édes apám, — ha rossz néven nem venné.

— No, azért kár lesz meghalni, kedves cselédem; inkább magam megyek el megkérni a számodra.

Hej, nagy lett ám erre a beszédre a halni vágyó János gyereknek a kedve. Csak úgy ömlött a szájából a sok szép beszéd; meg a nóta . . . .

Csuri uram megkérte s meg is kapta fia számára a szép Kiss Terkát.

Régi szokáshoz híven, nagy dirrel-durrall készülődtek a kézfogóhoz. Kiüresítették a nagy tiszta szobát, felmosták, kimezelték s azután körül rakták hosszú asztalokkal, melyeket patyolat terítővel takartak le. Pusztult az apró-jóság a ház udvarából s csapra verték a pince legnagyobb hordaját.

Össze lett hiva, az egész retye-rutya.

Estefelé már szállingóztak a vendégek s mikor egybegyűlt az egész rokonság, csaptak olyan lakomázást, hogy biz az akár lakodalomnak is beillett volna.

Vacsora után nagy lévén már a kedv, táncra perdültek a fiatalok; az első nóta után pedig a sógor, koma, nászasszony, komaasszony sem birt a helyén maradni.

A táncolók közt legjobb kedve azonban a pötyke Darázs Jósának volt, — mert ő forgatta, ő ölelgette a legszebb menyecskét, a Csupor Istvánnét.

A menyecske is mintha az angyalát látta

Megyei közgyűlés.

Okt. 19.

Érdektelen tárgyak, kevés számú képviselő: ez volt a mai megyei közgyűlés képe. Mindössze 78-an szavaztak a gyűlés vége felé első napon.

A gyűlés lefolyásáról különben következőkben referálhatunk. Elnöklő főispán a gyűlést 10 órakor megnyitván, a tárgysorozatban 1-ső pont alatt alispáni féléves jelentés minden vita nélkül tudomásul vétetett. Hasonló sors érte a közp. bizottság féléves jelentését is. Hasonlóan elfogadtatott az 1888. évre szerkesztett megyei költségvetés. A múlt évi szükségleti bizottság újból megválasztott.

A gyűlés legfontosabb tárgya következett most: a község-jegyzői nyugdíjszabályrendelet. A vita folyama elsőben rossz mederben haladt, arról vitatkoztak: meg kell-e alkotni a nyugdíj-alapot vagy sem? Mire az alispán fölolvasta a törvényt, hogy ezt meg kell alkotni, tehát ez vita tárgyát sem képezheti. Mely után elnöklő főispán kijelölte az utat, melyen haladnia kell a közgyűlésnek, t. i. hogy itt nem arról lehet szó, hogy meg kell-e alkotni a nyugdíj-alapot, hanem csak is arról, hogy elfogadják-e a közgyűlés a közp. választmány által javaslatba hozott erre vonatkozó szabályrendeletet vagy sem? és ebből kifolyólag az abban megállapított megalkotásához szükséges fedezeti alapot? Hozzászóltak a tárgyhöz Fekete Márton, Kristó Nagy István, Babós József, Sima Ferenc, Udvárdi Sándor, Novák József. Fekete Márton biz. tag a fölolvastott szabályrendelet egyes pontjai alaki és tartalmi hibái javítását kéri és pedig a 7. §-ban a teljes nyugdíj igényképességnél 30 év helyett 40 évet vél megállapítani, mert elismeri ugyan, hogy a községi jegyzők a néptanítók után legtöbbször dolgoznak, de a néptanítóknak csak azért van megállapítva a 30 év, mert folyton rossz levegőben élve, egészségük romlása könnyen előidézhető, míg az állami, megyei tisztviselőknél ez 40 évben van határozva; tehát ő méltányossági szempontból kéri a 40 évet. Minden nagyobb vita nélkül elfogadtatott többi 4 módosítási javaslata is, melyek a következők: hogy a jegyző neje a fél nyugdíjra

Ugyanezen idő tájt hajtattott végig nagy vigan a másik utcán a Darázs gyerek egy fogadott szekéren.

A kackiás menyecske s a vig legény a faluvégén találkoztak. A legény leszállt a szekérről, körül ölelte és csókolt a menyecskét s felsétette a szekérré.

Vig nótázással hajtattak tovább . . .

Csupor uram felébredvén mámoros álmából, hűséges életpárját kezd keresgélni. Nevét kiáltozta, — hasztalan. Felugrott az ágyából s szét nézett a háza környékén.

Csakhamar értesült az események felől. Rőgtön szekérré kapott s elindult a szökevények után, mormogván magába:

— Csak a pénzemet sajnálom, nem az asszonyt!

Három órai hajtás után egy utszéli csárdában lepte meg a szökevényeket, nagy mulatozás közben.

A legény hősieen megugrott s Csupor uram annak a rendje és módja szerint megfenyítvén az asszonyt vissza vitte a házi tűz helyhez.

Ott azután újra kezdődött a vigság s a gazda kimerítő tanítást tartott a menyecskének az asszonyi kötelességek felől — a szemléltető módszer alapján. Tartván azt a régi elvet: a pénz olvasva, az asszony verve jó! . . .

A híres Darázs Jóska másnap szintén haza került s még dallal vonult be a faluba, melyet tegnap — így mondta cimboráinak — örökre elhagyott.

Kone Sándor.

kapjon igényt; hogy a nyugdíjképesség 10 év múlva 40%-a legyen a fizetési összegnek, azontul pedig minden évvel 2%-al növekedjék, hogy a jegyzők 1878-tól akarván igényt nyerni a nyugdíjra, tehát évenkénti fizetésük 3%-át a nyugdíj-alapba fizessék be az évtől egyenként; s végre, hogy a jegyzők a nyugdíj-alaphoz egyszer s mindenkorra fizetésük 10%-ával járuljanak.

A községek hozzájárulása ruytott még alkalmat vitára, melyben különösen Novák biz. tag nem találja helyesen indokoltnak a szabályrendelet megalkotóinak azt az eljárását; hogy Szentés városa csak fél, a többi községek pedig 1½%-al járuljanak az alaphoz.

Végre a tárgy minden oldaláról megvitattván és megvilágosítottván, elnöklő főispán szavazásra bocsájtotta a kérdést. A közp. választmány javaslátát elfogadta 65, nem fogadta el 13 biz. tag. A Fekete Márton által ajánlott módosítások egyhangulag fogadtattak el.

Második nap legfontosabb tárgy Bethlen Márkus grófnak a szentes-szegvár-mindszent-h.-m.-vásárhely-makói helyi érdekű vasut kiépítése tárgyában a megye törvényhatóságához intézett megkeresvénye. Erre az állandó választmány határozati javaslata akként szölt, hogy a törvényhatóság, bár át van hatva a tudattól, hogy e vasutnak a kiépítését tőle telhetőleg elő kell segíteni; tudatával bir annak az előnynek, mely közadmisztráció szempontjából a vasutlétesítést következtében várható; fontosnak tartja, hogy a megye két községe, Mindszent és Szegvár, szintén vasutat kapna stb. mindazonáltal nem látja az ügyet eddig odafejlesztve, hogy most már érdemleges határozatot hozhasson. Ennélfogva bevérandó, hogy az egyes, közvetlen érdekelt községek nyilatkozzanak s csak azután másodsorban tartja föladatának az ügyet érdemileg tárgyalni és a kiépítést elősegíteni.

Stammer alispán hivatkozik arra, hogy annak idején, mikor a félegyház-csongrádi, illetve böldi révi vasut kiépítése mellett foglalt állást, kijelentette, hogy nem tartja szerencsésnek a k.-sz.-márton-szentési vasut kiépítését. Ime, most be van bizonyítva, hogy a böldi révig lett volna vasutunk és 200,000 frt hozzájárulással a Tiszán hidunk is. Most pedig van Szentésnek vasutja, de ezt okvetlenül tovább kell fejleszteni, hogy nagyon sokat rá ne kelljen fizetni. (?) A Vásárhelyig való kiépítést most már elodáznunk nem lehet; úgy vagyunk vele, mint a ki az első játszmat elvesztette, most már a másodikat is meg kell játsznia. A megye törvényhatóságának most már okvetlenül elő kell segítenie a vonal kiépítését. De ma még, az ügy mai stádiumában arról beszélni nem lehet, hogy milyen arányban járuljon a megye az építés költségeihez. Ajánlja a h. javaslat elfogadását.

Udvárdi Sándor Mindszent és Szegvár községek elkerülésével, egyenes irányban kíváná a vasutat kiépíteni.

Szobotk a Gusztáv nem fogadja el a h. javaslatot, nem pedig azért, mert a fontos kérdés így megfeneklik. Szentésnek, esetleg H.-M.-Vásárhelynek is az érdekei ellentétbe jönnek Mindszent és Szegvár községek érdekeivel, mind-egyik a maga álláspontját meg akarja tartani és megállapodásra nem fognak jutni. Egészen másként állna a dolog, ha a megye részéről bizottság venné kezébe az ügyet s az fejlesztené azt tovább. Hivatkozik Szentés példájára, hogy 6—8 évvel ezelőtt már lett volna vasutja, ha akkor befolyásos ember veszi kezébe az ügyet. Ő mindenesetre szükségesnek tartja, hogy a vasut Mindszentet is érintse. Attól tart, hogy érdekeiket ők nem lesznek képesek így magukra hagyatva megvédeni, ezt csak Csongrádmegye teheti Szentéssel együtt.

Fekete Márton elfogadja a hat. javaslatot. Szerinte is az az első teendő, hogy maguk a közvetlenül érdekelt községek nyilatkozzanak. A legmelegebben pártolja az eszmét s úgy közadmisztráció, mint közgazdasági tekin-

tetből szerencsésnek, sőt szükségesnek tartja a vasutnak Vásárhelyig való kiépítését; de nem titkolja, hogy a Bethlen-féle kezdeményezéstől semmit sem vár. A mit most Bethlen gróf tesz és ajánl, azt mi már 1881-ben tudtuk; többet most sem tudunk, ha csak azt nem tekintjük, hogy ő kilométerenként 200 frt előmunkálati díjat kér az esetre, ha a vasut ki nem épül. 1881-ben sem épült ki, de legalább 200 frtot sem kellett kilométerenként fizetnünk. Ha egyebet nem tud ajánlani vagy adni Bethlen gróf, akkor nekünk ő rá egyáltalában szükségünk nincsen. Kezdjük tehát újra ott, hol 1881-ben a fonalat elejtettük; alakuljon meg újra az érdekeltség, vessenek számot érdekeikkel az érdekelt városok és községek, Csongrádmegye törv. hatósága csak akkor tárgyalhatja érdemileg e kérdést, ha látja, hogy a megye községei nem bírják meg a vasut építésének költségeit.

Az állandó választmány javaslata nagy többséggel elfogadtatott.

Mindszent község szervezeti szabályrendelete.

(Folytatás.)

148. §. Az irnokok közvetlenül a bíró és jegyző, illetve II-od aljegyző rendelkezése alatt állanak, kötelesek illető főnökeik utasításait szorgalmasan, hiven és pontosan teljesíteni.

149. §. Az irnokok részére az előző két §-ban megszabott munkakört azonban a tanács, szükség esetében még részletesebben is meghatározhatja s általában elvül kimondatik, hogy ha ezen §-okban megállapított munkakörük engedi, nem csak kölcsönösen a másik munkakörben is alkalmazhatók, de az I-ső aljegyző által is igénybe vehetők.

B) Végrehajtók.

150. §. Egyik a község belterületén az I. és II. tizedben és a külterületnek a Tisza jobb partján elterülő részén, a másik a község belterületén a III., IV. tizedben és a külterületnek a Tisza balpartján elterülő részén s általában az előjáróság utasításai szerint teljesíti az állami és községi adók, szőlődézmaváltság, bélyeg- és jogilletékek, vízszabályozási költségek és a megyei, esetleg a községi közmunka váltásági pénztárt illető követelések végrehajtás útján való behajtását.

151. §. Ugyancsak a végrehajtók teljesítik az előző §-ban meghatározott működési vonal szerint a községi bíróság, mint a kisebb polgári peres ügyekben eljáró bíróság, úgy más bíróságok ítéleteinek, avagy közigazgatási hatóságok megkereséseinek végrehajtását.

152. §. Azt, hogy egyik, vagy a másik végrehajtó a fentebb meghatározott vonal szerint melyik működési körben foglalkozzék, azt a tanács állapítja meg s működési helyöket föl is cserélheti.

153. §. A végrehajtók, a bíró és jegyzők rendelkezése alatt állanak.

C) A szülésznő.

154. §. Köteles a szülőanyákat és pedig az első szülésnél 2 frt minden további szülésnél 1 frt, díj fizetése mellett, a vagyontalanokat pedig díjtalanul ápolni és segélyben részesíteni.

155. §. Községi szülésznő csak is oly oklevéllel bíró nő lehet, ki feddhetlen erkölcsi elő étellel bir.

156. §. Nehéz és veszélyesnek látszó szüléséknél köteles orvost hivatni s a községes és általában használni megengedett szerek kívül sem a gyermeknek, sem

az anyának bárminemű gyógyszer beadni nem szabad.

157. §. A kuruzslástól általában szigorúan tiltatik s minden oly jelenséget, mely magzatelhajtási vagy az anyaméh megrontására célzó szándékra ad gyanút, a községi, esetleg a járási orvosnál azonnal bejelenteni köteles. Az ugynevezett „paraszt bábák“ eljárását folyton éber figyelemmel kísérni tartozik.

D) *A örbély.*

158. §. Kötelessége az orvos-rendőri és törvényszéki boncolásoknál segédkezni. Az erre vonatkozó felhívást a bírótól vagy az előjáróság bármely tagjától veszi s annak haladéktalanul megfelelni tartozik.

VI. FEJEZET.

A szolga-személyzetről.

159. §. A szolga személyzet a bíró és jegyző közvetlen felügyelete alatt állván, tartoznak annak rendeletei ugy az előjáróság többi tagjának meghagyásait is lelkiismeretes pontossággal teljesíteni.

160. §. A anyag és engedetlen szolgát a bíró vagy jegyző felfüggesztheti ugyan szolgálatától, végleg azonban csak a tanács bocsáthatja el.

161. §. Minősítés tekintetében általában elengedhetlen feltétel, az irni és olvasni tudás, és főelvként kimondatik, hogy csak józan életű, jó erkölcsű élőéletű egyének alkalmazhatók, s hogy hasonló feltételek mellett a kiszolgált katonáknak adandó előny.

A) *A lovas-hadnagyok.*

162. §. A lovas-hadnagyok mindegyike a község külterületein teljesíti a bíróságoktól és a községi hatóságoktól eredő mindennemű kézbesítéseket, nemkülönben a szomszédos községekbe, vagy a törvényhatóság székhelyére a sürgős hivatalos leveleket, megkereséseket, mint lovas küldöncök, kézbesíteni s ugy a bel- mint a külterületen a szükséghez képest, rendőri szolgálatoakat is teljesíteni tartoznak; csupán az éjjeli portyázás alól vannak fölmentve s tartoznak egy-egy jó háts-lovat tartani.

B) *Az utkaparó.*

163. §. Köteles a község utcáinak járható állapotban tartásáról gondoskodni, azokat javítani, télen át pedig, midőn az ut javítási munkálat szünetel, a közház hivatalos helyiségeinek fűtésére szükséges fát felválni. Közlebbi utasításait a törvény- vagy másodbírótól veszi s azért annak közvetlenül alá van rendelve s tartozik annak ide vonatkozó rendeleteit pontosan teljesíteni.

164. §. Ha a községi utcák, vagy düllő utak nagyobb mérvű igazítására községi közmunka erő rendeltetnék ki, vagy napszamosok alkalmaztatnának, azokkal mint munkavezető működik, s ez esetben tartozik felügyelni arra, hogy mindegyik munkás a reá kiszabott munkát lelkiismeretesen elvégezze.

C) *A tizedesek.*

165. §. A tizedesek a bíró és a jegyző rendeletén ugy ez után az előjáróság, a kezelő-segéd-személyzet bármely tagjának meghagyásait, lelkiismeretes pontossággal teljesíteni tartozik.

166. §. Hanyag és engedetlen tizedest a bíró vagy jegyző felfüggesztheti ugyan szolgálatától, végleg azonban csak a tanács bocsáthatja el.

VII. FEJEZET.

A tanács.

161. §. A tanács mindazon ügyekben ide értve a katona beszállásolást is, melyek a közgyűlésnek fentartva, vagy a melyek a jelen szabályrendelet vagy törvény által az előjáróság egyes tagjainak hatás körébe utalva nincsenek, intézkedési és határozati joggal bír; egyszersmind felügyel a község kezelése és felügyelete alatt álló pénztárak, intézetek és alapítványokra s általában a község összes vagyonára.

168. §. Az árvapénztár kezelése és az árvatári kölcsönök engedélyezése tárgyában a tanács hatáskörét az e tekintetben már érvényben levő szabályrendelet írja körül.

(Folyt. köv.)

Ismét néhány szó a halászatról.

Irta: **Danicska József.**

De sajnos, hogy hazánkban éppen ezt nem veszik semmibe; Csehországban ez egészen másként van. Ott a haltermelés fejlesztése céljából nagy területeket áldoznak e célra és azt kellően elborítják vízzel és habár mesterséges úton, de mégis képesek annyi halat előállítani, hogy Bécs és egyéb nagy városok piacait is teljesen elárasztják hallal, sőt mi több, még Budapestre is többször szállítottak már Csehországban termelt halat eladásra. A miből pedig az következhet, ha továbbra is tétlenül maradunk, — hogy a cseh halászat piacot szereznek maguknak hazánkban. Míg ők így cselekszenek, addig nálunk mindig rosszabbra fordulnak a viszonyok és ugyszólván oda törekednek, hogy a haltenyésztés minél inkább megszorítottassék.

Hogy a dolog így áll, bizonyítja az is, hogy az ívás idő alatt halászni nem szabad, ez pedig két hónapig tart. De ha mégis ezáltal eredményt érhetnénk el, jó volna, de abból nem lesz más s nem is várható egyéb semmi, — mint két havi vesztegelés. A két havi tilalmat fentarthatja ivarozási szempontból.

Baj továbbá az is, hogy a Tisza és árvizterek sem törvény sem más hatalom nem képes a víz állásának kellő magasságát fentartani 4 hónapon keresztül, pedig tartós vizállás nélkül hal szaporodásra ne várjon senki. Még egy a folyótól némileg elkülönített helyen, a hol a víz magassága lecsapolás, avagy bevezetés által könnyen eszközölhető, e veszélynek nincs kitéve a tenyésztő.

Folyóknál nincs az az erő, a mely az áradást, avagy apadást szabályozhatná; ebben rejlik a hal lét és nem lét kérdése.

Mert nagy és tartós víz elősegíti a halak szaporodását, míg csekély vizállás mellett csak a meglevők fogynak el. A folyókban nem igen szaporodhatnak a halak, mert folyton ki vannak téve a rabló halak támadásainak.

Ugyan a rablóhalak megkeresik az árviztereket is, de már könnyebben menekülnek az apróbb halak támadójuk felől, gaz, vesszők stb. alá bujnak, hova üldözőjük nem képes őket követni.

Nagy ellensége gyanánt a hálnak mondható ama sok gödör, mely a folyók, de különösen a Tisza mellett a part mindkét oldalán található. Ugyanis áradás idején a folyó megtölti ezen mélyedéseket is vízzel s így oda is jutnak halak, mikor később beáll az apadás, sok apró hal

marad a gödrökben, melyek azután ott vesznek el.

Itt leginkább szerepelnek a kubik-gödörök, melyek végig húzódnak a Tisza két partján. E halirtó eszközöket ugy lehetne ártalmatlanná tenni, ha intézkedés történnék, hogy a Tisza mentén ázott kubikok mindjárt a vállalkozók által ugy ásatnának, hogy egyik a másikkal össze lenne kötve. Ha ez a töltés vállalkozóknak kötelességévé tétetnék, temérdek hal kiméltetnék meg évenként. — Bizony ez elébbvaló volna, mint minden tilalmazás, hálózsem szabályozás stb. e. f. törvény készítésénél. A két havi tilalom és a hálózsemek szabályozása többet árt a halászoknak, mint használ a halaknak.

E két hónap alatt a halász meg van fosztva keresetétől és más munkára van utalva, hogy megélhessen. Pedig az, ki a halászatnak szenteli életét, nem igen ér rá a halászat mellett mást is tanulni, hogy a tilalom idő alatt hasznát vehesse.

Mit értünk a tilalom mellett már évek óta a Balatonon? Azt, hogy most talán annyi hal sincs benne, mint azelőtt volt. Éppen oly sikertelen intézmény a hálózsem szabályozása is. Erről majd máskor, ha e lap mélyen tisztelt szerkesztője megengedi bővebben szólok.

Lehetne az említettek kivül hasznosabb törvényt hozni, mely sem a halak, sem a halászok életfentartását nem korlátozná. — Ugyanis a nemesebb halak, melynek: a viza, tok, kecsge, harcsa, ponty, süllő, bizonyos meghatározott nagyságig ki ne fogassanak. Majd tudná akkor a halász, hogy milyen hálót használjon; — azokat pedig kik e törvényt be nem tartanák, szigorúan kellene büntetni.

Még szigorubb büntetést érdemelnek az orvhalászok, mert azok sem haszonbért, sem adót nem fizetnek a halászat gyakorlásáért, továbbá azok nem nézik, de nem is értenek hozzá, hogy mely vizekben vannak egészségtelen halak, hanem kifogdossák bármely pocsolyából és árusítják azokat; ki tudja, ezáltal mily bajt illetve betegséget terjesztenek a csempészek.

Ha tekintjük számukat az orvhalászoknak, azt látjuk, hogy azok legalább tízszer nagyobb számmal vannak, mint a rendes halászok; és ha már ily kis területen annyian vannak, mennyi lehet akkor az egész országban?

Nem is lehet csodálkoznunk, hogy ezek így elszaporodtak, mert ha egy ilyen csempész hatóság elé állítatik valamely halász által, rendesen semmivel sem büntetetik, okul véve azt „hiszen csak alig néhány kis halat fogott.“ Sőt néha még a feljelentő tétetik guny tárgyává.

Ez pedig nem rendén van, mert jól lehet, hogy keveset fog egy-egy orvhalász, de ha tekintjük azok ijesztő számát, beláthatjuk hogy az általuk fogott halak mennyisége évenként tekintélyes összeget képez.

(Vége.)

Helyi és vegyes hírek.

— Fölkérjük t. előfizetőinket, mikép hátralékaikat 8 nap alatt kiegyenlítani sziveskedjenek.

— Csongrádvármegye közgyűlése köszönetet szavazott örgróf Pallavicini Sándor urnak, az iskolás gyermekek számára tett tetemes összegű alapítványokért. Ritkán nyílik alkalma ily határozatot hozni a mi szegény megyénk közgyűlésének, pedig volna itt nemcsak egy nagy-birtokos és gazdag ember.

— **Szojka Gusztáv** a körös-tisza-marosi ármentesítő-társulat volt főmérnökét és hivatalnok társait, kiket a kis-tiszai zsilipszakadás után állásaiktól a miniszteri biztos feyelmileg minden vizsgálat nélkül fölfüggesztette, a társulat feyelmi választmánya egyhangulag fölmentette az ellenük indított vizsgálat alól nemcsak, de az összes vizsgálati iratok, helyszíni szemle-jegyzőkönyvek, szakértői vélemények alapján jegyzőkönyvileg elismeri azt is, hogy **Szojka Gusztáv, Pokomány István és Endre Andor** a legnagyobb lelkiismeretességgel, elismert szakértelemmel feleltek meg hivatalos kötelességeiknek s a kormány által vezetett vizsgálat sem derített ki terhőkre a panaszolt ügyben semmi kötelesség mulasztást. Szojkát elvitte körünkből a felfüggesztés miatti szegényérzet, a méltatlan eljárás fölötti emésztő fájdalom oda, hol nincs feyelmi eljárás alaptalanul, nyugodjék békén! Gyászoló özvegyének kézbesítik a fölmentő határozatot.

— **Vasutügy.** Mint értesülünk gróf Bethlen Márkus e hó folyamán Erdélyből körünkre érkezik a szentes-makói vasut építése ügyében értekezletre hivandja össze az érdekeltséget.

— **A trachoma-ügyben** a megígért állami segély máig sem érkezett meg, ha ez állapot soká tart, tarthatlanná válik a község helyzete. Ideje volna a trachoma-ügyben véglegesen tisztázni a dolgot, így nem maradhat.

— **A Körös-Tisza-Maros közötti nagy érdekeltség** f. hó 31-én tartja rendes őszi közgyűlést a megyeház nagytermében.

— **Katonai lóvásár.** Mult vasárnap volt meg Szentesen a katonai lóvásár. 27 darab lovat vettek meg 250 frttól 385 frtig emelkedő árak mellett. Az eredmény minden tekintetben kitünő.

— **Pálinka főzés ügyében** a belügyminiszterium ez évben rendeletet bocsájtott ki. Fölhívjuk a pálinka főzők és főzetők figyelmét e körülményre. Ez ügyben a község hirdetményt bocsájtott ki, főbb vonásaiban a rendelet abban culminál, hogy 50 literen alul pálinkát főzetni részről tilos és regále vétség, írásos szerződés kötendő az üst tulajdonos és a főzető között. A hirdetmény az előljárásnál betekinthető.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Szarka Rozálnak hívják a szerencsétlen szegvári leányt, ki gazdája G. Tóth József házában folyó hó 11-én fölakasztotta magát. Észrevették a házbeliek a szörnyű tettet, a kötelet elvágták és a gyorsan alkalmazott orvosi segélynek sikerült Szarka Rozál életét megmenteni. Tettének oka ismeretlen, nem valami nem viszonzott szerelem-e az életuntság oka, a vizsgálat ki fogja deríteni.

— **Talált gyermek.** Nem szopós, hanem 123 cm. magas, barnás arcu, szőke haju leányról van szó. A 8—9 évesnek látszó, rosszul táplált, szegényesen öltözött leány, korához mérten igen tudatlan, nem tudja, hogy hívják, honnan való, csak annyit ad elő, hogy Börsök Piros haragudott reá, meg is verte, azt mondván neki, hogy anyjához viszi, a pusztára vezette, ott egy tanyára mutatott, mondván: „oda eredj, ott van anyád!” A felöltöt a leány „szatyor“-nak nevezi. Kétségtelen hűtlen elhagyásról van szó, mert a leánynál a rajta levőn kívül egy pár inget és csekély értékű felső ruhát is találtak. A szülőket eddig kipuhatolni nem sikerült, a leány Csanyon Megyesi Mihálynál van.

— **Földrajzi ismeret.** Egy nagyon jeles akta került a napokban a rendőrség keze közé. A belügyminiszteriumtól küldték le és az akta történetében az legesudálatosabb, hogy mekkora bakot lött az a belügyminiszteri hivatalnok, a ki kiállította azt az ügyiratot. A dolog úgy történt, hogy Zuberzky ur, a jeles forgókomédiás, a ki megszóktetett egy lányt Szegedről, a mikor ott forgatta a komédiáját, folyamodott a belügyminiszteriumhoz. A folyamodásban arra kér

engedélyt Zuberzky ur, hogy két idomított majmot táncoltathasson országsszerte mindazok előtt, a kik az idomított majmok idomzatos táncában gyönyörűséget találnak. A folyamodás végére azt írta oda Zuberzky ur, hogy az engedélyokmányt Szentesre tessék leküldeni. A belügyminiszterium meg is adta az engedélyt és leküldte Szentesre a következő cím alatt: Tekintetes Torontálmegeye közönségének, Nagy-Beeskereken.

— **Villamos mozdonyok Londonban.** A londoni „Nord-Metropolitan-Tramway“ sinein már hat hét óta járnak a villamos mozdonyok s úgy látszik, az alkalmazott rendszer teljesen megfelel a kívánalmaknak. A villamos lokomotivok kis tramvay-kocsikhoz hasonlítanak, hosszúságuk 10 láb, körös-körül üveggel vannak fődve s elől és hátul ajtókkal ellátva. A mozgató erő egy akkumulátor-szisztéma szerint állítatik elő. A motor a waggon padlója alatt van. A fölszállás a főállomáson történik. Az ide-oda való ut 5 angol mértföldet tesz ki. Ez ut, oda és vissza 45 perc alatt tételik meg, öt percet számítva a megállásra és megfordulásra. A forgalombahozás óta semmi akadály sem történt s a közlekedési idő pontosan megtartott. Az elektromos géppel különben már hajókon is tettek kísérleteket, még pedip nagyon jó sikerrel.

Vasuti menetrend.

H.-M. Vásárhelyről—Szeged felé: reggel 6 óra 51 perckor, délután 7 óra 10 perckor.

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várad felé: délelőtt 9 óra 33 perckor, délután 6 óra 51 perckor.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 óraker, délután 3 óraker, omnibus-vonat reggel 6 óraker.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat déli 12 óraker, éjjel 12 óraker, omnibus-vonat délután 6 óraker.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 36 perc reggel, 11 óra 2 perckor d. e.

Budapestre érkezik 2 óra 15 perc d. u., 7 óra 45 perc este.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 47 perc reggel, 11 óra 11 perc d. e.

Szentesre érkezik 8 óra 16 perc d. e., 3 óra 47 perc d. u.

Gőzhajózási menetrend.

Szegedről—Mindszentre: vasárnap és szerdán reggel 5 óraker.

Mindszentről—Szentes felé: vasárnap és szerdán reggel 8 óraker.

Mindszentről—Szegedre: kedden és pénteken d. e. 10 óra előtt nem.

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

HIRDETMÉNY.

Mindszent község részére a jövő 1888. egész évre szükséges mindennemű irodai szerek, ugymint, papir, iron, toll, tinta, pecsét-viaszk, nyomtatványok és könyvek bekötési munkálatai stb. zárt ajánlati verseny útján lévén beszerzendők, minél fogva felhivatnak mindazok, kik ezen vállalatra nézve pályázni szándékoznak, hogy lepecsételt borítékba foglalt ajánlataikat, a melyben az árjegyzék az anyag minőségének kitüntetése mellett bent foglaltassék a f. 1887. évi okt. hó 30-ig a községi előljáráshoz címezve mutassák be, a melyek után az ajánlatok a reá következő napon fognak felbontatni és elbírálatni.

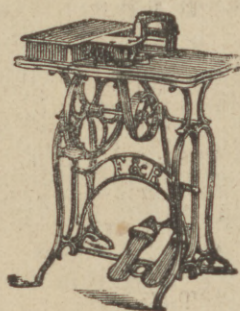
Mindszent, 1887. okt. 2.

Szécsényi Márton
h. bíró.

Kaiser-féle gomblyukkötő varrógépek

Kaiser-féle gomblyukkötő varrógépek kaphatók Felsenburg Benedek órásnál

Szentesen, (fő-utca, evangelikus egyház épületében).

Mindennemű varrógépekből dus raktárt tartok és ajánlom azokat a n. é. közönségnek **havonként 5 frt részletfizetés** megvételre öt évi jótállás mellett. A t. közönséget s különösen az iparosokat figyelmeztetem **Phönix karikahajtó gépeimre**, melyen ugy a legerősebb, mint legvékonyabb szövetet egyenlő könnyűséggel lehet varrni, 25 százalékkal gyorsabban dolgozik mint más varrógép, azonkívül zajtalan járása van és oly célszerű, hogy minden más gépet kiszorít a versenyből.

Az érdeklődők e gépek minőségéről nálam meggyőződést szerezhhetnek, érdekében állván mindenkinek oly gépet vásárolni, mely minél kevésbé van kopásnak kitéve.

Dusan berendezett arany, ezüst zseb- és mindennemű fali órákból álló raktáramra szintén felhívom a figyelmet, hol minden tárgy részletfizetésre is kapható, nemkülönben azok készítését és javítását jótállás mellett pontosan eszközölm.

Kegyes pártfogást kér

FELSENBURG B.

órák és varrógép raktáros Szentesen.

Eredeti Hove, Singer, V. Wilson, Phönix karika és kézi varrógépek.